

MAART

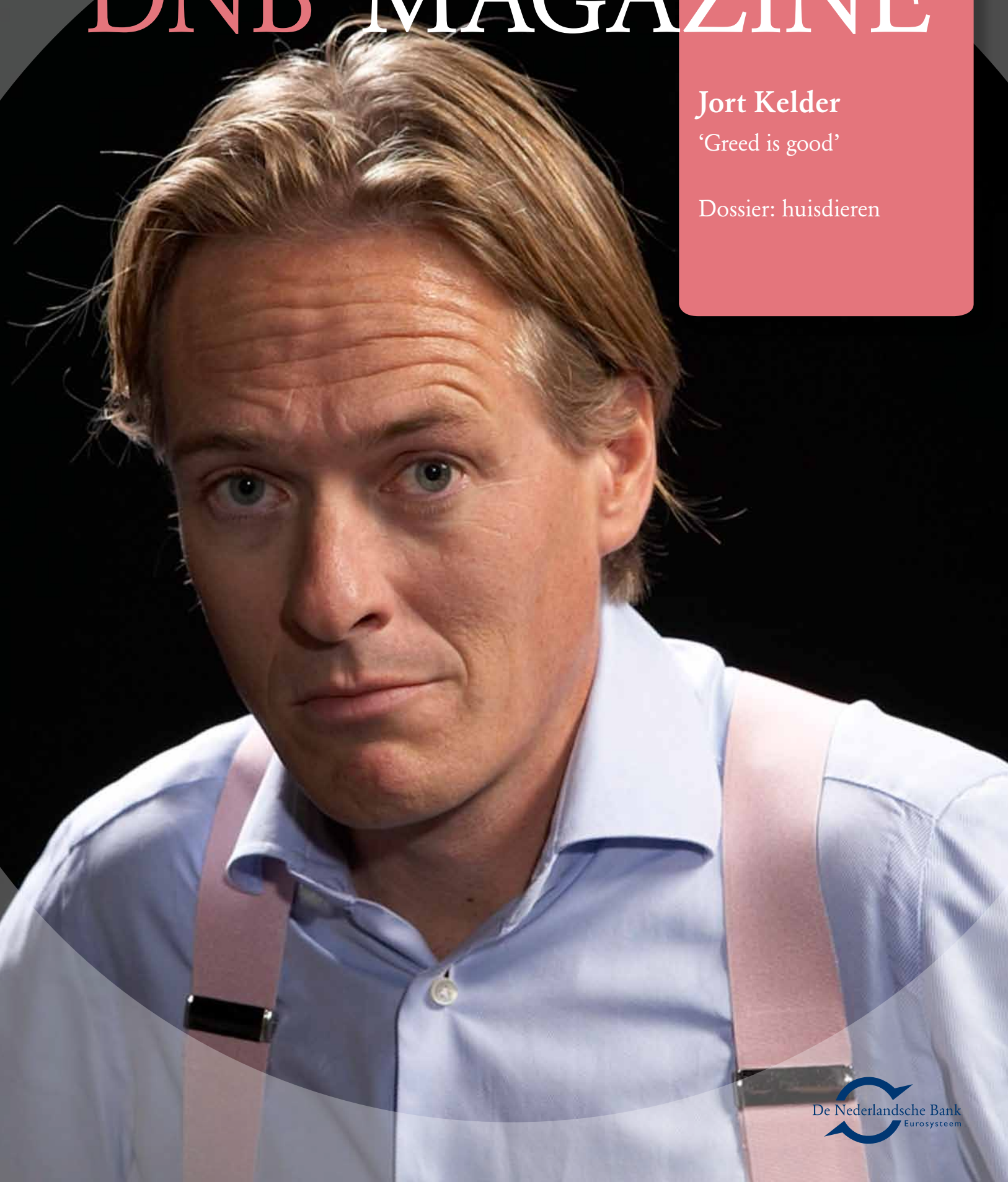
DNB Magazine nr. 1, 2010

DNB MAGAZINE

Jort Kelder

'Greed is good'

Dossier: huisdieren

In dit nummer...

Vragen over de euro, pensioenen,
banken of verzekeraars?
Bel of mail de informatiedesk:
t 0800 - 020 1068 (gratis)
e info@dnb.nl
Neem eens een kijkje op www.dnb.nl

ARTIKELEN

07/ Interview met DNB-directeur
Joanne Kellermann

24 / Olympische Spelen:
Vancouver onder een Hollands sausje

RUBRIEKEN

- 04 / Banktueel
- 06 / De mensen van het Frederiksplein: Silvie Verkaart
- 10 / Podium: 'Is de nieuwe bankpas met EMV-chip écht veilig?'
- 11 / De wereld in cijfers: 'Minder trouwlustigen'
- 23 / Va Banque: 'Voorkomen is beter dan genezen'
- 26 / Profiel: Canada
- 28 / Kunstpodium: Danielle Kwaaitaal
- 30 / Seminars: Dwight Jaffee
- 32 / In Beeld

12/ Essay:

Liever hebzucht dan geen zucht

Het moet stoppen met de perverse bonussen en het belonen van faalmanagers. Maar de benepen haatcampagne tegen alles wat riekt naar succes loopt uit de rails, betoogt Jort Kelder.

16/ Dossier: huisdieren

Dierenliefde is *big business*. Baasjes tasten diep in de buidel voor het wel en wee van hun metgezel.

Creatief boekhouden maakt niet gelukkig

Het lijkt wel of het begrip 'geluk' steeds vaker opduikt. Misschien houdt het verband met de sombere tijdgeest. Bridget Maasland gaat op televisie in acht afleveringen op zoek naar geluk. Haar conclusie: het grote, allesomvattende geluk bestaat niet, geluk zit in momenten. Daar zit wat in. Geluk is geen doel op zich, het is een bijproduct, hield de Amerikaanse presidentsvrouw Eleanor Roosevelt ons al voor. Uit de jaarlijkse geluksbarometer van de Europese Commissie onder de 27 EU-landen blijkt dat Nederland traditiegetrouw alleen een paar Scandinavische landen voor zich hoeft te dulden. De gangbare opvatting is dat er een direct verband is tussen een blijde gemoedstoestand en het welvaartniveau. Vandaar dat Denemarken, Zweden en Nederland de ranglijst aanvoeren, terwijl de Balkan onderaan bungelt, met Griekenland als meest ontevreden stukje Europa. Niet verrassend, gelet op de deplorabele financiële toestand van deze creatieve boekhouder. Overigens is het verband tussen geluk en de hoeveelheid geld wel eindig. Dat betoogt althans de Zwitserse econoom Bruno Frey. Inkomenstoename heeft op een gegeven moment slechts een beperkte invloed op het geluksgevoel, stelt hij, terwijl zaken als werkloosheid en inflatie het ongeluksgevoel juist sterk aanjagen. Een echte geluksbrenger is de kans om op individuele basis aan de politieke besluitvorming bij te dragen, volgens Frey's onderzoek, dat zich overigens beperkt tot Zwitserland. Nou denkt u misschien: dank je de koekoeksklok, die Zwitsers zijn én gewend aan referenda én nog veel rijker dan wij. Maar met twee verkiezingen in een paar maanden tijd kunnen ook wij ons geluk niet op.

De redactie

Wat je echt wilt weten

DNB op de Nationale Carrièrebeurs

DNB is ook dit jaar weer met een stand aanwezig op de Nationale Carrièrebeurs in de Amsterdam RAI. Het grootste carrière-evenement van Nederland vindt plaats op 12 en 13 maart. Ruim 170 werkgevers presenteren zich aan studenten, starters en jonge professionals. Tijdens de beursdagen vinden bovendien tien branchecongressen plaats en kunnen bezoekers deelnemen aan ruim vijftig vakinhoudelijke en carrièregerichte workshops. Gastvrouw van de beurs is, net als vorig jaar, presentatrice en actrice

Nicolette van Dam. Samen met generaal Peter van Uhm, Commandant der Strijdkrachten, zal zij de beurs openen. Kijk voor meer informatie op www.carrierebeurs.nl

Website in de facelift

De website van de Nederlandsche Bank, www.dnb.nl, heeft een kleine facelift ondergaan. Op de homepage prijkt sinds de nieuwe release onder meer een 'nieuwscarousel'. Maximaal vijf berichten worden via deze carousel extra onder de aandacht gebracht. Er zijn meer veranderingen doorgevoerd. Zo is de gebruiksvriendelijkheid van de rubriek 'Veelgestelde vragen' sterk

verbeterd, is 'Google maps' beschikbaar en kunnen bezoekers nu ook MP3-geluidsfragmenten beluisteren. Het voorleesprogramma op de site, 'Readspeaker', heeft een nieuw uiterlijk gekregen en er zijn nu ook afbeeldingen klikbaar, zodat ze in een groter formaat getoond kunnen worden. Ook de presentatie van de resultaten van de zoekmachine is stukken overzichtelijker.

Cartoon: Dure dieren (pag. 16)

Meeste DSB-klienten hebben geld terug

Na het faillissement van 19 oktober moesten DSB-klienten enige tijd wachten tot zij een vergoeding onder het depositogarantiestelsel konden aanvragen bij DNB. Zij konden daarom tijdelijk gebruik maken van een voorschotregeling. Begin december was het zover: sindsdien stromen de aanvragen binnen bij DNB. Tot nog toe zijn er 250.000 aanvragen gedaan en heeft DNB ruim 3 miljard euro terug betaald. Circa 80.000 rekeninghouders hebben nog geen aanvraag gedaan. Zij kunnen

nog tot en met 22 maart een vergoeding onder het depositogarantiestelsel voor DSB Bank aanvragen.

Sneeuwjacht stuwt prijzen op

Elfstedentocht op komst? Niet alleen schaatsliefhebbers zitten dezer dagen gekluisterd aan het weerbericht. Ook voorspellers van de toekomstige inflatie luisteren met rode oortjes naar de weersvoorspellingen. Want, zo blijkt uit de studie 'The power of weather' van Chen Zhou (DNB) en twee andere internationale onderzoekers, de weersvoorspelling is van invloed op de elektriciteitsprijs en daarmee op het inflatiepeil. De voorspelling beïnvloedt vraag- én aanbodzijde: zo doet een voorspelde sneeuwjacht de elektriciteitsvraag stijgen en zet een zwakke

wind een domper op de productie van windmolens. Aangezien elektriciteit op heel korte termijn, één dag van tevoren, wordt ingekocht, zijn de actuele weersvoorspellingen van veel grotere invloed op de elektriciteitsprijs dan de feitelijke weerssituatie van de dag van morgen. De prijs van elektriciteit beïnvloedt de prijs van andere goederen en heeft daarom gevolgen voor de inflatie. Een hoge elektriciteitsprijs stuwt de inflatie omhoog en vice versa. Aldus kunnen weersvoorspellingen een indicatie vormen voor de inflatiebewegingen in de nabije toekomst.

Crisismaatregelen

Medewerkers in de schijnwerpers.
Deze keer: econoom Silvie Verkaart
onderzocht de versturende effecten
van crisismaatregelen voor de
financiële sector.

door Marijke Hoogendoorn

Hebben gesteunde banken dankzij staatssteun hun concurrentiepositie versterkt? ‘We waren bezorgd dat instellingen dankzij de steun een concurrentievoordeel zouden hebben, waardoor niet-gesteunde banken ook gedwongen zouden worden tot steunaanvragen. Dat is niet gebeurd, gelukkig. Kijk je naar beurskoeren dan blijkt dat de steun in eerste instantie een vertrouwensboost gaf, maar na een x aantal maanden zakt de koers tot zelfs onder het niveau van de niet-gesteunde instellingen, omdat beleggers niet goed weten wat de overheid wil met die participaties en wat de langetermijngevolgen zijn.’

Is de spaarmarkt verstoord door de staatssteun?

‘Najaar 2008 liepen spaarders weg bij banken in nood en parkeerden hun geld bij de niet-gesteunde banken. Na de staatssteun zie je het marktaandeel van de gesteunde banken weer iets verbeteren en dat van de niet-gesteunde banken

wat teruglopen. Maar dat is niet doorgeschoten.’

Dus het valt wel mee met de verstoringen door de crisismaatregelen?

‘Ik maak me vooral zorgen voor de langere termijn, en dan vooral over ongewenst risicovol gedrag: Door banken in nood te redden, kunnen bestuurders en beleggers denken: ‘we kunnen onbeperkt risico’s nemen – we worden toch wel gered.’ Dat is een van de gevaarlijkste risico’s die op de loer liggen.’

Andere zorgen?

‘Het langdurig laag houden van de rente, ten behoeve van het economisch herstel stimuleert beleggers tot meer risico’s, want spaargeld levert vrijwel niets op. Zo gaat er nu veel geld naar opkomende economieën omdat zij een hogere rente bieden. Kijk, er zullen altijd onevenwichtigheden zijn, maar als centrale bank wil je daar niet zelf aan bijdragen. Zodra de situatie het

toelaat, is het wenselijk dat de rente wordt genormaliseerd. Net zoals de liquiditeitsvoorzieningen. Want banken moeten zodra dat kan weer onafhankelijk van de centrale bank worden en op eigen benen staan.’

Hoe beperk je de verstoringen?

‘Door voorwaarden te verbinden aan de maatregelen, ze moesten bijvoorbeeld marktconform zijn en tijdelijk. Daardoor zijn de verstoringen tot nog toe beperkt. Maar hoe langer het duurt, des te groter de kans dat de crisismaatregelen toch versturende effecten zullen hebben. Daarom moeten we er zo snel als verantwoord is vanaf.’ •

Het onderzoek van Jan Willem van den End, Silvie Verkaart en Arjen van Dijkhuizen is gepubliceerd in DNB Occasional Studies, Vol. 7, nummer 3 2009. Deze is te downloaden vanaf www.dnb.nl.

Thema's toezicht 2010

DNB niet strenger, wel kordaat

Net zoals de Belastingdienst waarschuwt DNB welke thema's ze extra in het vizier houdt in het komende jaar. Een gesprek met directeur Joanne Kellermann bij de publicatie van 'Thema's DNB Toezicht 2010': 'Het is nu alle hens aan dek'.

door Ellen Tolsma

Uit de lijst met toezichtthema's komt één beeld naar voren: alles wordt strenger. Was DNB voorheen niet streng genoeg?

'Het hele toezichtkader wordt aangescherpt. De regels hebben het razendsnelle tempo van de financiële innovaties en toenemende schaalvergroting niet weten bij te benen. Daarom vindt nu wereldwijd een inhaalslag plaats. Er komen aanpassingen in Basel II en Solvency 2 wordt ingevoerd. Daar is DNB ook nauw bij betrokken. Maar of DNB zelf ook zoveel strenger wordt? Ik vraag het me af. We treden soms wat meer naar buiten. De wereld verandert razendsnel en een incident leidt sneller tot een crisis. Dit betekent dat toezichthouders sneller dan ooit tot de kern van een probleem moeten weten door te dringen. Als we de vinger op de zere plek weten te leggen, dan moeten we nog vasthoudender optreden. Is dit strenger? Ik denk eerder kordaat.'

Een van de 'zere plekken' is het toezichtthema 'integriteit en governance'. Hoort dit niet op het bordje van de AFM te liggen?

'Het is een zaak van de AFM én van DNB. De AFM richt zich op gedragstoezicht, DNB bewaakt de stabiliteit van het financiële stelsel en de soliditeit van instellingen. Als de crisis iets heeft laten zien, dan is het wel dat de soliditeit niet alleen door economische factoren wordt bedreigd, maar ook door morele componenten. De integriteit en governance van instellingen moeten een heel stevig huis vormen. Het vertrouwen in de

sector heeft recentelijk een flinke knauw gehad en daarom moeten we opnieuw aan het fundament bouwen. We gaan dit jaar dan ook extra aandacht besteden aan gedrag en cultuur, aan het beloningsbeleid, aan de deskundigheidstoets van commissarissen.'

Ook als het over gedrag en cultuur gaat, valt in relatie tot het toezicht van DNB geregeld de term 'tandeloze tijger'. Wat vindt u hiervan?

'Gedrag en cultuur zijn moeilijke zaken om meetbaar te maken en om grip op te krijgen. Dat geldt voor ons als toezichthouder, maar ook voor de instellingen zelf. Het is geen kwestie van de korte adem, maar vergt echt een inspanning van iedereen. Dat wil niet zeggen dat je het dan maar niet moet doen. Het beeld van toezicht als een tandeloze tijger, dat herken ik überhaupt niet. Waar we als toezichthouder onze tanden meer kunnen laten zien, zullen we dit zeker niet nalaten. Een voorbeeld is het toezichtthema van de juistheid van rapportages. Het komt toch nog regelmatig voor dat wij fouten halen uit de rapportages van instellingen. Dat is ergens wel gek. Als je érgens op moet kunnen vertrouwen, dan is het dat deze juist zijn opgesteld. Daar gaan we met accountants over praten, maar daar gaan we ook strenger op handhaven.'

Wat gaat er veranderen in de relatie met accountants en met interne toezichthouders, zoals commissarissen en risk managers?

'Die willen we actiever bij het toezicht betrekken en meer doordringen van het besef dat zij een belangrijke invloed hebben op de check en balances van een instelling. Ik hoop dat deze partijen hun rol als interne toezichthouder duidelijk invullen. Dat commissarissen en accountants indien zij problemen signaleren, contact opnemen met de toezichthouder en niet afwachten tot wij bij hen aankloppen. Er moet namelijk wel sprake zijn van tweerichtingsverkeer.'

Er zijn meer dan 25 thema's benoemd voor 2010. U vraagt als toezichthouder wel heel veel van instellingen, juist nu ze al zo onder druk staan in deze moeilijke tijden. Is het niet té veel?

'Door de crisis is het aantal thema's misschien wat hoger dan in andere jaren, maar het is nu dan ook alle hens aan dek. We moeten niet achterover leunen en weer vrolijk doorgaan, maar met z'n allen doortimmeren om de sector weer op de kaart te krijgen.'

Ook van de toezichthouders wordt veel gevraagd. Ze moeten op ontzettend veel zaken alert zijn, over heel veel kennis beschikken. Hoe realistisch is dit?

'Het klopt dat toezichthouders niet alles kunnen weten. De financiële wereld is te complex geworden om voor één persoon in al zijn finesses te kunnen doorgronden. Daarom vindt bij ons een logische verschuiving plaats naar meer specialisatie. Sinds 2004 werken we bijvoorbeeld met experts en expertisecentra.'

Beschikt DNB wel over voldoende capaciteit?

'Dat is best een issue. We moeten met een beperkt aantal toezichthouders een heel grote klus klaren. We hoeven ook weer niet achter elke bankier een toezichthouder te zetten, maar met wat meer mensen bij DNB zouden we op een aantal fronten ons werk wel kunnen intensiveren. Dat zou ik graag willen.'

Het lijkt me al met al een frustrerend vak, dat van toezichthouder. Je wilt zoveel, kan niet altijd in de openbaarheid treden en krijgt soms overal de schuld van.

'Af en toe is het misschien een frustrerend vak, maar het is ook een ontzettend boeiend vak. Ik ben altijd gericht op het eindresultaat. We weten heel veel tot stand te brengen. Dat is waar het uiteindelijk om gaat.' •

De brochure 'Thema's DNB Toezicht 2010' is te downloaden vanaf de website www.dnb.nl.

Pasje met EMV-chip

In de rubriek voor lezersvragen

Podium dit keer de vraag: is de nieuwe bankpas met EMV-chip écht veilig?

door Marijke Hoogendoorn

‘Ja. De nieuwe bankpas met EMV-chip is veel veiliger dan de oude pas met magneetstrip’, vertelt Raymond Kleijmeer, veiligheidsexpert betalingsverkeer bij DNB. De magneetstrip is relatief gemakkelijk te skimmen. Skimmers kopiëren de gegevens van een pasje, kijken de pincode af en kunnen vervolgens het pasje namaken en gebruiken ten koste van de bestolen pashouder.

Er is een permanente wapenwedloop gaande tussen skimmers en banken: er komen nieuwe beveiligingsmaatregelen, vervolgens weten criminelen die te passeren, dan volgen er nieuwe maatregelen. Om het hele niveau van beveiliging naar een hoger plan te tillen, is de EMV-technologie geïntroduceerd en schaffen de winkeliers de daarvoor geschikte betaalapparaten aan. Nu heeft twee-

derde van de Nederlanders een nieuw bankpasje: eind 2010 loopt iedereen met een nieuwe pas op zak. De EMV-technologie biedt overigens verschillende niveaus van beveiliging. ‘De nieuwste Nederlandse passen hebben het beste, ofwel het hoogste beveiligingsniveau.’

De EMV-chip zou onlangs gekraakt zijn door onderzoekers van de Universiteit van Cambridge, volgens het tv-programma Goudzoekers. ‘Het ligt iets anders. Ze hebben de chip zelf niet gekraakt, maar de toepassing ‘gefaked’ om één transactie te doen via een ingewikkelde technische operatie. Dat is een knap staaltje van deze onderzoekers. Maar er zijn flinke barrières om de EMV-chip op zo’n manier op grotere schaal te misbruiken. Voor criminele bendes zit er dus geen droog brood in. En dat wil-

len alle partijen in het betalingsverkeer, van banken tot winkeliers, absoluut zo houden!’

Komt er rond de EMV-chip een nieuwe wapenwedloop? ‘Ongetwijfeld, alles van geld en waarde trekt criminelen aan. Maar de EMV-chip is veel moeilijker te kraken.’ Moeilijker of onmogelijk? ‘Niets is onmogelijk... Een honderd procent veiligheid is nooit te garanderen.’

Pint Raymond altijd met een veilig gevoel? ‘Ja. Wel kijk ik altijd naar de technologie van de betaalautomaten. Noem het een beroepstic.’ •

Ook een keer met uw vraag in DNB Magazine? Mail uw vraag naar: magazine@dnb.nl

Minder trouwlustigen

Bijna 73.000 stellen gaven in 2009 het jawoord. Dat zijn er 2.500 minder dan het jaar daarvoor. Sinds 2004 schommelt het aantal huwelijken jaarlijks rond de 72.500,

met als uitschieter het jaar 2008 toen ruim 75.000 huwelijken werden gesloten. Als verliefde stelletjes in het huwelijksbootje stappen, mag het overigens wel wat kosten.

Een gemiddelde bruiloft kost 13.000 euro. Dit betekent dat er vorig jaar in totaal bijna 950 miljoen euro aan 'de mooiste dag' is gespendeerd. • Bron: CBS, Trouwen.nl

Liever hebzucht dan geen zucht

Gordon Gekko is terug, maar is de hebzucht ooit weggeweest? Gelukkig niet, betoogt journalist en presentator Jort Kelder. Want hebzucht is goed, bij gebrek aan beter.

door Jort Kelder

Zegt-ie het of zegt-ie het niet? 23 Jaar hebben wij er op moet wachten, maar binnenkort is Gordon Gekko terug in een reprise van de film Wallstreet. 'Someone reminded me I once said that greed is good', laat regisseur Oliver Stone hoofdrolspeler Michael Douglas zeggen. Om er meteen aan toe te voegen: 'Now it's legal'. Waarmee de trailer de toon zet: wat in de wild eighties nog onoirbaar was, is nu usance. Gordon Gekko is al decennia het lelijke gezicht van het kapitalisme. Verlaat de sinistere speculant *sadder and wiser* de cel, of heeft-ie niets geleerd van zijn witteboordenstreken? Op 22 april weten we meer, als de film in Nederland in première gaat.

Had Gekko gelijk? Weinigen zullen dat, zeker na de kredietcrisis, durven beamen. Ik wel. Want zonder deze cultfiguur van het flitskapitaal filosofische pretenties te willen aanwrijven, Gekko zei meer. Hebzucht gaat niet alleen over geld. Als hij de bedaagde aandeelhouders van een door hem belaagde papierfabriek mag toespreken, volgt zijn beroemde pleidooi voor graaien: 'Greed is good, greed is right, greed works... Greed clarifies, cuts through and captures the essence of the evolutionary spirit. Greed, in all of it's forms, greed for life, for money, for love, for knowledge, has marked the upward surge of mankind and greed (...) will save that malfunctioning corporation called the USA'. Diep! Maar niettemin: er zit wat in. Zonder hebzucht zou de homo sapiens nog steeds in berenvellen over de planeet trekken. Over onze morele evolutie valt te twisten, maar vast

staat dat het verschil tussen mens en dier precies die drang naar meer en beter is. Met dank aan onze rusteloze, competitieve hersentjes.

Krankzinnige bankiersbonussen

Een debat over ons economische systeem en haar uitwassen is altijd welkom. Geplunderde derde wereldlanden, verziende ecologieën, ontspoorde overconsumptie; ongebreidelde groei kent vele verliezers. Maar helaas wordt de discussie sinds de kredietcrisis slechts toegespitst op één punt: hebzucht is de basis van alle ellende. De parlementaire onderzoekscommissie De Wit lijkt slechts met een doelstelling in het leven geroepen: het ligt aan de beloningen! 'De graaicultuur' is nu de mantra die het maatschappelijk debat gijzelt, waarbij 'zakkenvullen' eerder de kern dan een uitwas van het kapitalisme zou zijn. Dat is een fundamentele denkfout. De vrije markt zou moeten leiden tot natuurlijke correcties volgens het bekende model van de varkenscyclus. Wordt ergens te makkelijk geld verdiend, dan stimuleert dat nieuwe toetreders. Gevolg: meer competitie op prijs en kwaliteit. De krankzinnige bankiersbonussen en de miljardenwinsten van oliemaatschappijen en softwarehuizen duiden juist op een gebrek aan concurrentie en transparantie. In plaats van te mopperen over 'Big Oil', kan het ministerie van Economische Zaken beter snelwegconcessies aan nieuwe benzinemerken gunnen. Klagen over graaibankiers helpt niet. Minder betalen dan de miljoenen die zijn uitgegeven voor de externe

‘Een bonus is bijna socialistisch’

adviezen bij de reddingsacties van het Nederlandse bankwezen – dat zou hebben geholpen. Ook het uitbetalen van lagere salarissen voor de top van de staatsbanken zou meer zoden aan de dijk zetten dan de rituele klaagzang De bankiers bij ABN AMRO toucheren tot één miljoen. Veel te veel. Voor de helft hadden ze het ook gedaan.

Filthy rich

Zelfs onze demissionair premier suggereerde ‘naming & shaming’ als sanctie tegen vermeende zakkenvullers. Het heeft iets van zelfkastijding, waarbij de pleitbezorgers van bescheidenheid zichzelf en passant profileren als betere mensen. Altruïsten die zich inzetten voor de publieke zaak. Het salaris van onze kabinetschef is in al z’n calvinistische soberheid zelfs letterlijk tot norm verheven. Wie meer verdient dan 181.000 duizend euro bruto heeft niet alleen iets uit leggen, die is eigenlijk een gewetenloze profiteur. Uiteraard haken linkse politici in bij de hetze die tegen veelverdieners wordt gevoerd. Tot voor kort tamboereerde alleen de SP op straffe van nivellering, maar ook PvdA-politici hebben in een poging de boze achterban tevreden te stellen, de jacht op hoge inkomens heropend.

Zo probeerde Wouter Bos – lang het redelijke gezicht van het managerssocialisme – in zijn Den Uyl-lezing het rode erfgoed bijna wanhopig op te poetsen. ‘De markt’, sprak de PvdA-leider niet zonder gevoel voor metaforen, ‘gedraagt zich soms als Bokito. Uiteindelijk geeft een hele brede, diepe greppel meer zekerheid dan een goede dompteur’. Niets mis met regels, zolang ze effectief en efficiënt zijn. De vrije markt gedijt alleen bij eerlijke spelregels. Dat vinden zelfs liberale fundi’s.

Maar omdat het electoraat niet warm zal lopen voor ingewikkelde verhandelingen over financieel toezicht, proberen politici de tegenstanders een gezicht te geven. Dus: de topinkomens en de bonusjagers. Als die zich niet zo te buiten waren gegaan, waren we nooit in deze systeemcrisis beland. Linkse politici waren naïef

geweest de markt te vertrouwen, aldus Bos, die somberde over ‘ontworteling’ en opriep tot ‘dienstbaarheid’. Daarmee verzette Bos zich, net als eerder zijn partijvoorzitter, tegen de laconieke houding die bijvoorbeeld Peter Mandelson etaleerde. ‘I am totally relaxed about people becoming filthy rich’, sprak deze Blair-protégée en aanhanger van de Derde Weg. Wie hebben gelijk? De old school socialisten en de geschrokken generatiegenoten van Bos, of de opportunisten die de markt omhelzen? Het antwoord laat zich door meer dan de ideologische voorkeur bepalen.

Staatsloten

Afstraffen van topinkomens is abjecte symboolpolitiek om het gepeupel stil te houden. Driekwart van de inkomensstrekkers betaalt niet of nauwelijks directe belastingen. Die hoesten alleen premies op voor hun eigen volksverzekeringen. Pas vanaf zo’n anderhalf keer modaal begin je mee te betalen aan de straatverlichting, de scholen en het leger. In de hoogste schijf van de Inkomstenbelasting sprokkelt de fiscus 14 miljard bij elkaar, ofwel minder dan tien procent van alle belastinginkomsten. Minder dan 5% van de inkomensstrekkers wordt door dat internationaal draconische tarief van 52% geraakt. Slechts 1,7% van alle huishoudens heeft meer dan een ton per jaar stuk te slaan. Ofwel: electoraal zijn de rijken vogelvrij.

Heeft een overheid eigenlijk wel het recht meer dan de helft van iemands legaal verdiende inkomen op te eisen? Progressieve politici broeden nu op een ‘graaitax’ van 60% voor bonussen en salarissen die boven de beruchte Balkenende-norm uitstijgen. Alsof 52% al geen immoreel tarief is. Meer dan de helft bij voorbaat voor een ander; dat soort gedwongen solidariteit lijkt op afpersing en heeft weinig vandoen met de zo bewierookte ‘rechtvaardige inkomensverdeling’. Mensen met dergelijke inkomens kunnen meestal iets wat anderen niet kunnen, en zijn bovendien niet – zoals het gros van verwend ‘werkend’ Nederland – voor RTL Boulevard retour in de doorzonwoning. Tarieven boven de vijftig

Journalist en presentator Jort Kelder (1969) schreef dit essay op verzoek van DNB Magazine.

procent zijn niet alleen principieel verwerpelijk, ze zijn ook ineffectief. Het optimum voor de schatkist, zo blijkt uit onderzoek, ligt rond een marginale druk van 50 procent. Daarboven ontmoedig je succes en zet aan tot vluchtgedrag. Toen Magareth Thatcher in het Engeland van de jaren tachtig het toptarief verlaagde, spotten de inkomsten voor de schatkist omhoog. Volgens schattingen van Financiën kost iedere procentpunt verlaging van het toptarief de schatkist zo'n tweehonderd miljoen euro. Op papier. Maar wat de schatkistbewaarders onmogelijk kunnen becijferen is de stimulans die een verlaging voor het ondernemersklimaat en de werkdrijf betekent. Het omgekeerde weten we helaas wel, en dat heet ontmoediging en vluchtkapitaal. De schadelijke erfenis van de schandelijke toptarieven van weleer – 72%, in 1990 verlaagd naar 60% – is dat een substantieel gedeelte van onze miljonairs z'n vermogen liet zonnen of jodelen, van de Antillen tot Zürich en van Brasschaat tot Monaco. Misschien verraadt dat de asociale inborst van de financiële elite, maar zo hebberig zijn mensen. Ook arme. Stakkers kopen Staatsloten en sluiten woekerpolissen af, rijkaards regelen het via KPMG of PWC.

Volgevreten polderland

Banker bashing, we bezondigen ons er graag aan. Hoe louterend dat we schuldigen kunnen offeren. Het staat buiten discussie dat het moet stoppen met de perverse bonussen en het belonen van faalmanagers. Maar de benepen haatcampagne tegen alles wat riekt naar succes en het ressentiment tegen de rijken loopt uit de rails. Het zou onze politieke en bestuurlijke elite sieren als iemand openlijk verzet biedt tegen deze bonusstorm. Wat wil de politiek eigenlijk? Een grauw land waar de middelmaat regeert en waar de winnaars kapot belast worden? Dan houden we alleen verliezers over.

En kan iemand mij eindelijk eens uitleggen wat er mis is met bonussen? Over het verdelen van de buit valt altijd te twis-

ten, maar waarom zouden werknemers die die centen bij elkaar gebokst hebben daar niet iets aan over mogen houden? Een bonus is bijna socialistisch. Het alternatief is de balans – of de reeds naar Brasschaat uitgeweken aandeelhouders vetmesten. Dan liever de werknemers, mij dunkt.

Begrijp mij niet verkeerd: geen medelijden met bankiers en andere topverdieners. Die vinden hun weg wel, desnoods naar het buitenland. Die braindrain is gaande, en zal alleen maar versneld worden als Nederland zich met calvinistische codes uit de markt prijst. Maar de grootste verliezer van de 'dienstbaarheid'-theorie is de publieke sector, en dus wij allemaal. Waarom zou top-talent kiezen voor de overheid, als het bedrijfsleven zoveel beter betaalt en een spannender loopbaan lokt? Zeker, er zijn honorabele argumenten om voor de publieke zaak te werken, maar wie de ronkende overheidsvacatures in de zaterdagse Volkskrant doorbladert vreest dat het toch vooral om zachte waarden als de work/life-balance gaat. Lees: je verdient weliswaar waardeloos, maar hoeft niet zo hard te werken, kunt tijdig naar de crèche en hebt heel veel vrij. Of de uittocht van talent die het volgevreten polderland treft nog te stoppen is betwijfel ik, maar het eeuwige gezeur over zogenaamd hoge inkomens helpt niet. In Singapore is je koopkracht sowieso hoger, de Zwitsers betalen het dubbele en de Amerikanen... ach, dat laat zich raden.

Er is niets mis met hoge inkomens, zolang die op basis van prestaties en in vrije concurrentie verdiend worden. Hadden onze toezichthouders maar dwarse *rocket scientists* van JP Morgan en Goldmans Sachs ingehuurd, zodat ze tenminste hadden kunnen waarschuwen voor de monsters die ze zelf gecreëerd hadden. Ik heb liever een kundige *civil servant* die een miljoen verdient en een miljard bespaart, dan een bureaucraat die blundert op kosten van de belastingbetaler. Ons polderland is reddeloos verloren, tenzij we de hebzucht van enkelingen omhelzen en de energie die vrijkomt ten bate laten komen aan velen. •

Dure dieren

Grote kans dat u een huisdier heeft: volgens het CBS bezit ruim de helft van alle Nederlanders minimaal één hond, kat, vis, of ander gezelschapsdier. Een kostbare hobby, zo blijkt uit dit dossier over de huisdierenbranche.

door Ellen Tolsma

Bloemen houden van mensen. En die mensen, zo lijkt het, houden vooral heel erg veel van hun huisdieren. Puppy Bo – de Portugese Waterhond van de Amerikaanse ‘first family’ – wist meer aandacht te genereren dan Obama’s inauguratiespeech. De schappen in de dierenwinkel staan vol met ontelbare varianten ‘hoogwaardige voeding’. Heeft kat of hond vervolgens last van keuzestress, dan kan hij met zijn baasje terecht bij de gedragstherapeut. Nederlanders beschouwen hun hond in toenemende mate als onderdeel van het gezin, zo blijkt ook uit recent onderzoek van TNS NIPO in opdracht van Pedigree en Whiskas. Een op de drie baasjes verschijnt weleens niet op zijn werk om voor zijn viervoeter te zorgen. Bijna 15 procent van de ondervraagden geeft aan tijdens de crisis eerder op zijn eigen eten te besparen dan op dat van zijn hond of kat.

‘Dieren spelen al eeuwenlang een rol in het leven van mensen. Vroeger als jagers en bewakers, tegenwoordig voornamelijk als gezelschapsdier’, vertelt Marie-José Enders, klinisch psycholoog en onderzoeker mens-dierrelaties van de Universiteit Utrecht. ‘Nu onze maatschappij steeds individualistischer wordt en het aantal alleenstaanden toeneemt, groeien dieren meer en meer uit tot het kameraadje dat

onvoorwaardelijk om je geeft. De metgezel die altijd blij is om je te zien en nooit commentaar levert. Vooral dat laatste stellen mensen erg op prijs.’

A prickly affair

De bijna overstelpende dierenliefde mag wel wat kosten. Aan de 30 miljoen huisdieren in ons land wordt jaarlijks EUR 1,1 miljard uitgegeven (cijfers CBS, inclusief hondenbelasting). Gemiddeld besteden huisdierenbezitters ongeveer EUR 25 per maand aan voedsel en andere benodigdheden en EUR 62 per jaar aan de dierenarts.

De dierenliefde is big business en net als in andere sectoren lift de commercie ook binnen deze tak van sport mee op trends en hypes. De allernieuwste rage is verkrijgbaar in verschillende aantrekkelijke kleuren, past in de palm van je hand en kun je – erg praktisch – eenvoudig meenemen in je handtas. Nee, het gaat hier niet om het nieuwste mode iPod, maar om Afrikaanse Pygmeë-egeltjes. Mini-egeltjes die erg populair schijnen te zijn onder Engelse voetbalvrouwen en andere modebewuste dames. Dermate populair zelfs dat sommigen vrezden voor een Piramide-spel-effect. Speculanten kopen egels om mee te fokken, in de hoop flinke winst te behalen. Zij steken vervolgens anderen

‘Dit wordt de eeuw van het dier’

letterlijk en figuurlijk aan om hetzelfde te doen. ‘Windhandel’, schreef ecooloog Hugh Wright (egelkenner en auteur van ‘A Prickly Affair’) begin dit jaar in de Daily Telegraph. Hij verwees naar de Verenigde Staten, waar de ‘craze for pet hedgehogs’ als een zeepbel ineens klapte: ‘First it concentrated the bloodline and generated the fatal condition Wobbly Hedgehog Syndrome (no, I am not joking) and second it became economically unsustainable’.

Importverbod

In het nuchtere Nederland zullen de kleine egeltjes misschien weinig voet aan de grond krijgen. Desondanks kennen ook wij volgens Marianne Thieme, (fractievoorzitter van de Partij voor de Dieren) onze hypes, vaak geïnspireerd door film, televisie en celebrity’s. ‘Na de film ‘Harry Potter’ zagen we dat mensen opeens een sneeuwuil wilden. Na de film ‘Finding Nemo’ werden er opvallend veel clownvisjes verkocht. Vaak worden deze dieren in een opwelling aangeschaft, zonder dat mensen zich voldoende realiseren wat het betekent om een gezelschapsdier te houden. Blijkt het dier niet meer leuk te zijn, dan gaat het naar het asiel.’ Thieme pleit voor het beter voorlichten van potentiële baasjes, maar ook voor het in de wet regelen van minimale huisvestingseisen voor gezelschapsdieren: ‘Een Sint Bernhard moet je niet op driehoog achter houden. Zo’n dier kwijnt dan helemaal weg.’

Het dier als accessoire en als hype leidt volgens woordvoerder Niels Dorland van de Dierenbescherming soms ook tot excessen bij zogenoemde broedfokkers: ‘In de grensstreek kun je trendy hondjes kopen in een soort supermarkt voor dieren. Honderden pups zitten daar dicht opeengepakt in kleine hok-

jes. Wat we ook zien is dat vanuit voormalige Oostbloklanden rashondjes in bestelbusjes de grens over gaan naar Nederland.’ Populaire hondjes zouden uit winstbejag bovendien dermate worden doorgefokt op bepaalde raseigenschappen, dat het dier er behoorlijk last van heeft: ‘Denk aan cavia’s met zulke lange haren dat ze deze niet meer schoon kunnen houden, of teckels die zo ver zijn doorgefokt dat ze met een rughernia rondlopen. Anatomisch klopt het dan gewoon niet meer.’ Thieme zou graag een verbod zien op wat zij noemt ‘de bio-industrie van gezelschapsdieren’: ‘We zouden bijvoorbeeld een importverbod moeten hebben op niet-geregistreerde dieren uit het buitenland. Tot nog toe lijkt er in de Kamer alleen weinig animo voor te zijn. Men vertrouwt nog te zeer op het zelfreinigende vermogen van de sector.’ Thieme is echter optimistisch: ‘Het bewustzijn op het gebied van dierenwelzijn neemt enorm toe. Ik ben ervan overtuigd dat we ons bevinden op een keerpunt. Over een aantal jaar zullen we met schaamte omkijken naar hoe we met onze dieren zijn omgegaan. Dit wordt de eeuw van het dier.’

Prijkaartje

Het dier als duur accessoire, waarbij het volledig in dienst staat van de mens, lijkt in tegenspraak met de toenemende vermenschelijking van huisdieren. Toch kan volgens Marie-José Enders de uitwerking hetzelfde zijn: ‘Soms neemt de relatie tussen mens en dier in onze samenleving wat extreme vormen aan. We verliezen dan uit het oog dat het om een dier gaat en maken er kleine mensjes van. Een dier moet je in zijn waarde laten. Een hond moet zich als hond kunnen gedragen en door de modder kunnen rennen. Die wil geen jurkje aan. Ook dan

‘De crisis treft ook de dieren’

stellen we ons vanuit een soort arrogantie v r boven de dierenwereld. Ten onrechte, genetisch verschillen ze nauwelijks van ons. Overigens zijn dit excessen, hoor. De meeste mensen willen gewoon het beste voor hun huisdier.’

Gelukkig maar, want het houden van een huisdier is niet bepaald goedkoop. Een rashond kost tussen de EUR 400 en EUR 1000, een raskat tussen de EUR 200 en EUR 1000 (bron: Landelijk Informatie Centrum Gezelschapsdieren). En dat zijn dan alleen nog de aanschafkosten. Daar komen nog uitgaven bij als de hondenbelasting (afhankelijk van de gemeente tussen de EUR 40 en 150 per jaar) en de aanschaf van mand, halsband of speelgoed. Zijn Tiggertje en Max ziek, of is het weer tijd voor de jaarlijkse enting, dan moet u ook flink in de buidel tasten. Uit cijfers van het CBS blijkt dat de gemiddelde uitgaven voor een dierenarts tussen 2006 en mei 2009 toenamen met 18 procent (de inflatie in deze periode bedroeg 6,2 procent). Volgens Henk Beugeling, directeur van de Rotterdamse dierenkliniek voor minima Minimax is dit te wijten aan het loslaten van de standaardtarieven voor dierenartsen, enkele jaren geleden: ‘Dat moest toen onder druk van de NMa. Nadat het btw-tarief ook nog eens veranderde van zes procent in 18 procent, schoten de prijzen omhoog.’ Volgens Ludo Hellebrekers, voorzitter van de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde (KNMvD) is dit niet het hele verhaal: ‘Er kan meer en mensen willen en weten meer. Huisdieren hebben een andere positie gekregen binnen het gezin en daarmee een andere plaats in het bestedingspatroon. Door de populariteit van televisieseries over dierenartsen en hun patiënten zijn eigenaren bovendien beter geïnformeerd over wat er medisch gezien allemaal mogelijk is. En dat is nogal wat. Als vroeger een hond een poot brak werd

deze in positie gebracht en in gips gezet. Na de herstelperiode liep een dier misschien niet meer als vanouds, maar men vond dat al een goed resultaat. Tegenwoordig is een behandeling mogelijk met honderd procent herstel. Nog niet zo heel lang geleden ging een hond met kanker dood, nu kan hij chemotherapie krijgen. Net als de humane geneeskunde ontwikkelt ook de diergeneeskunde zich voortdurend. En daar hangt nu eenmaal een prijskaartje aan.’

Cowboygedrag

Een prijskaartje dat volgens Beugeling niet iedereen kan betalen. Reden voor hem om drie jaar geleden een medische post in te richten in dierenopvang Rijnmond. Bijstandsgerechtigden uit de regio kunnen hier terecht voor geneeskundige hulp tegen gereduceerd tarief: ‘We helpen zo’n 2.500 eigenaren per jaar en verrichten jaarlijks 750 operaties. Dankzij ons hoeven mensen de behandeling van hun dier niet langer uit te stellen, met nog veel hogere kosten tot gevolg. Ook voorkomen we dat eigenaren uit kostenoverwegingen afstand moeten doen van hun dier. Los van de persoonlijke drama’s waar dit toe kan leiden – voor mensen in een sociaal isolement is hun dier soms nog het enige contact met de samenleving – voorkomt dit dat de kosten op het bordje van de toch al zo overbelaste asiels terecht komen.’

Beugeling zou graag zien dat dierenartsen een paar uur per week vrijmaken om ‘als een soort mini-Minimaxjes’ bijstandsgerechtigden te helpen. Hellebrekers ziet dit niet zitten: ‘Het is niet fair om een breder maatschappelijk probleem op een sector af te wentelen. Dan moet je het onderliggende systeem aanpakken. Voordat mensen een huisdier aanschaffen moeten

Winterjasjes en hondenbier

‘Hondendekjes? Hoe haal je het in je hoofd! Dat zei de accountmanager van de bank toen ik een lening wilde afsluiten. Medewerkers van andere banken hingen hinnikend van het lachen aan de telefoon.’ Maar Marianne van Donkelaar, eigenaar van de Amsterdamse winkel ‘Vip Hondenboetiek’ wist het in 2005 zeker: ook in Nederland is behoefte aan een winkel met niet-truttige hondenkleding en andere accessoires. Ze werkte al in een aantal jaar in de televisiewereld, totdat een ongeluk en de daarop volgende posttraumatische dystrofie roet in het eten gooide. ‘Opeens zat ik thuis. Het gedwongen thuiszitten had één goed aspect: eindelijk had ik de tijd om het door mij zo fel begeerde mopshondje aan te schaffen.’ Voor het hondje, Queenie, zocht ze leuke jasjes: ‘En die bleken er in Nederland niet te zijn. Ik moest ervoor naar New York of spullen kopen via internet. In het laatste geval bleken de maten altijd nét niet goed te zijn, dus ook dit was niet ideaal.’

Van Donkelaar kreeg het idee om dan maar zelf een winkel te beginnen met hippe hondenspullen. Bij de banken kreeg ze nul op het rekest, zodat ze met behulp van eigen kapitaal van haar vader aan de slag ging: ‘Op de openingsdag was het meteen al een gekkenhuis.’ Inmiddels heeft ze een filiaal in Amsterdam, in Rotterdam en een outlet in Beverwijk. De stoere met bont afgezette winterjasjes, de lieflijke Aziatische – veelal roze – pakjes, de luxe koekjes en hondentaarten vinden gretig aftrek bij zowel ‘gewone’ baasjes als bij bekende Nederlanders. Echte trends zijn er volgens Van Donkelaar niet: ‘Hooguit seizoensgebonden. Voor het komend WK verwacht ik bijvoorbeeld dat oranje shirts, hondenbier en hondenchips goed verkocht zullen worden.’ Veel last van concurrentie zegt Van Donkelaar niet te hebben: ‘Soms zijn er wel copycats, maar vaak is het ‘t nét niet. Of de pakjes zijn zo belachelijk over de top dat de waardigheid van het dier in het geding komt. Nee hoor, voorlopig kan ik mijn tong heerlijk uitsteken naar iedereen die het vijf jaar geleden verkeerd had ingeschat.’

ze zich misschien eerst eens beter vergewissen van de consequenties, ook van de financiële.’

Beugeling: ‘Ik ben het ermee eens dat mensen die in financiële problemen verkeren, keuzes moeten maken over het al dan niet aanschaffen van een huisdier. Het is alleen vaak zo dat mensen al huisdieren hebben en pas daarna in de problemen raken. Dan is het zuur om te stellen: “dan moet je het dier maar wegdoen”.’ Hellebrekers wijst, net als Beugeling overigens, eigenaren graag op de mogelijkheid een huisdierenverzekering af te sluiten:

‘Deze hebben ten onrechte een slecht imago. Tien jaar geleden liepen er weliswaar cowboys rond met bijbehorend cowboygedrag, maar tegenwoordig zijn het prima verzekeringen.’

Voedselbank

In Nederland is ongeveer 4 procent van de huisdieren verzekerd. In Goot-Brittannië 24 procent en in Zweden 70 procent. Er zijn in Nederland drie grote spelers actief op wat – gezien de cijfers uit het buitenland – een groeimarkt lijkt te zijn: Proteq (SNS Reaal), De Nationale Huisdierenverzekering (Delta Lloyd) en PetPlan (Unigarant). Beugeling: ‘Vaak kun je hier al voor een paar euro per maand terecht. Mensen moeten zich realiseren dat een eenvoudige operatie van het zetten van een gebroken poot al duizend euro of meer kan kosten. Dat zijn echt heel forse bedragen.’

Nicky van Loveren van het landelijke initiatief ‘Voedselbank voor Dieren’ heeft met eigenaren te maken die helemaal geen verzekering kunnen betalen omdat ze om te beginnen al moeite hebben om hun dier te voeden: ‘Laatste hebben we ook weer een uitgemergelde hond binnengekregen. Door de crisis nemen de problemen explosief toe. We hebben nu al driehonderd mensen op de wachtlijst staan. Zelfs middenstanders en bouwvakkers melden zich bij ons.’ Van Loveren is voor de giften volledig afhankelijk van sponsors en juist die laten het volgens haar door de crisis afweten: ‘De nood is ontzettend hoog, maar heel veel organisaties lijken hier nog steeds niet van doordrongen te zijn. Ik vind maar weinig medestanders voor mijn initiatief. Terwijl men moet begrijpen dat de crisis ook de dieren treft en zelfs harder dan ons mensen.’ •

Voorkomen is beter dan genezen

door Lex Hoogduin, directeur van de Nederlandsche Bank, verantwoordelijk voor het economisch beleid en onderzoek, financiële stabiliteit en financiële markten, betalingsverkeer en statistiek

Naast vele andere lessen, heeft de kredietcrisis ook een les voor het monetaire beleid opgeleverd.

Vóór de kredietcrisis leek het zo duidelijk. De enige taak voor een centrale bank is het zorgen voor prijsstabiliteit. Als dat lukt, blijft het financiële systeem meestal vanzelf stabiel. Bovendien heeft een centrale bank geen instrument om te voorkomen dat financiële markten ontsporen. Haar enige wapen is de rente. Renteverhogingen helpen nauwelijks of niet om op hol slaande financiële markten te temmen. Hoe kan een centrale bankier overigens weten dat zich een zeepbel aan het vormen is? Hij kan zich gemakkelijk vergissen. Dan wordt de rente onnodig verhoogd. De prijs daarvan kan aanzienlijk zijn. Een krimpemde economie en oplopende werkloosheid.

Het is veel beter je niet te bekommeren om het voorkomen van zeepbellen. Pas als een zeepbel klappt, is er reden voor actie. Verlaag dan snel en zeer fors de

rente. Dat verhindert dat de barstende zeepbel schade veroorzaakt voor burgers en bedrijven. Na het uiteenspatten van de 'internet zeepbel' is dit recept succesvol toegepast.

Inmiddels zijn we een illusie armer. Tijdens de kredietcrisis is het monetaire beleid zeer sterk verruimd. Dat heeft de diepste recessie sinds de jaren dertig van de vorige eeuw niet kunnen voorkomen. Wat een verstandige aanpak leek voor de centrale bank vóór de kredietcrisis, blijkt neer te komen op pas blussen als het pand al grotendeels verloren is. Centrale banken moeten in de toekomst proberen te helpen de kans op uitslaande branden op de financiële markten te verminderen. Dat is niet simpel, want de rente blijft hiervoor een wapen met beperkingen. Misschien dat ook een bijdrage van andere (deels) nog te ontwikkelen instrumenten moet komen. Maar dat er iets moet gebeuren is glashelder. Ook voor financiële crises blijkt te gelden: voorkomen is beter dan genezen! •

Vancouver onder een Hollands sausje

De Olympische Winterspelen:
dat is twee weken genieten
voor sportliefhebbers. Er valt
goud te halen. Voor sporters,
voor sponsors.

door Marijke Hoogendoorn

Ruim van tevoren was alles georganiseerd en geregeld. Maar toen lieten de weergoden het afweten. Vancouver had de warmste januarimaand ooit: waar normaal een dik pak sneeuw van 16,6 centimeter dik ligt, viel nu geen vlokje sneeuw uit de hemel boven de Cypress Mountain, de berg waar snowboarders en skiers hun Olympische kwaliteiten mochten tonen. De organisatie probeerde eerst kunstsneeuw op de pistes aan te maken, maar die smolt weg door het warme weer. Vervolgens zijn driehonderd vrachtwagens ingezet om tonnen sneeuw vanuit andere gebieden naar de wedstrijd piste te vervoeren. Om te zorgen dat deze sneeuw wel bleef liggen, is hout en stro als onderlaag gebruikt. Helikopters zorgden ervoor dat de balen stro op de juiste plek kwamen. Door dit last minute geren en gevlieg met sneeuw kwam de sneeuwpret tijdelijk onder hoge druk te staan. Maar de sneeuwzorgen vervlogen als sneeuw voor de zon met de komst van de eerste Olympische skiër.

Bier en bitterballen

Vele liters bier, duizend kilo koffie, veertig koelkasten en 100.000 polsbandjes zijn eind december begonnen aan de lange zeereis naar Vancouver. De goederen maken deel uit van de inventaris van het Holland Heineken House (HHH) dat tijdens de

Hollandse origine

De stad is vernoemd naar kapitein George Vancouver. De voorouders van George Vancouver kwamen uit Coevorden in Drenthe en droegen de achternaam 'Van Coeverden'. De opa van George vestigde zich in Norfolk, in het Verenigd Koninkrijk en daar werd zijn achternaam in het Engels vrij vertaald tot 'Van Coever'. Zijn kleinzoon George diende onder kapitein James Cook tijdens de eerste en de derde (tevens laatste) reis van Cook. Daarna werd George bevorderd tot kapitein en kreeg tot taak de westkust van Noord-Amerika in kaart te brengen. Tijdens deze reis ontdekte hij onder andere het gebied rond Vancouver. Hij stelde vast dat het een eiland was, en gaf het zijn naam Vancouver – en liet daarmee een klein stukje Holland achter in het grote Canada.

Olympische Winterspelen in februari weer de officiële ontmoetingsplaats was voor Nederlandse sporters en bezoekers.

In totaal zijn 37 zeecontainers verscheept naar Canada. Vier containers zijn volgestouwd met bier: de fusten die in Canada verkocht worden zijn namelijk te klein voor het barsysteem van het Holland Heineken House. Ook een keuken van 150 vierkante meter ging op weg naar Vancouver. De etenswaren werden ingevlogen, waaronder echte Nederlandse snacks: bitterballen, kroketten en kaassoufflés. En vonden gretig aftrek. De eerste dag alleen al gingen er 2.000 zakjes friet, 2.000 kroketten en 1.200 stampotten doorheen. Bezoekers van het HHH konden ook even binnenlopen in de Vitality Campus, een initiatief van Unilever en Zilveren Kruis, om hun eigen conditie te testen of een hartleefijdtest te doen. Met de slogan 'We Want Unox' lanceerde Unox de knaloranje 'Wantschoen', zowel want als handschoen, te verkrijgen met de aankoop van drie Unox-actieproducten.

Sponsors

De Olympische Spelen van 2010 (Vancouver) en 2012 (Londen) zijn uiterst lucratief voor het IOC. Het IOC haalt zo'n 4 miljard euro aan gecombineerde sponsoring en tv-rechten op. Eerder leverden de Winterspelen van 2006 (Turijn) en de Spelen van

2008 in Peking gezamenlijk al 3,76 miljard euro op voor het IOC. Een rem op de ontwikkeling voor de periode erna zal de kredietcrisis zijn. Het IOC heeft grote moeite de tv-rechten voor de Spelen van Sotsji (2014) en Rio de Janeiro (2016) tegen gunstige prijzen te verkopen. Waar de televisierechten voor Vancouver en Londen in totaal zo'n 2,6 miljard euro opleveren, is er voor de daaropvolgende Spelen tot dusverre pas 0,7 miljard binnengehaald. Ook met de steun van grote sponsors lijkt het in de toekomst bergafwaarts te gaan. Waar negen multinationals het IOC tussen 2009 en 2012 financieel fors ondersteunen, zijn er pas vier die het contract hebben verlengd. De grote sponsors van Vancouver zijn Coca Cola, McDonalds, Bell, Visa, General Electric, Panasonic, Samsung, Atos Origin en Acer. De grote favorieten spinnen er garen bij. Neem onze Sven Kramer. Voor de Spelen haalde hij ruim één miljoen euro binnen aan sponsorgelden, van transportverzekeraar TVM, Essent en supermarkt Plus. Na zijn Olympisch goud op de 5.000 meter schoot de waarde van het merk Sven Kramer omhoog. Nieuwe sponsors staan in de rij: het Amerikaanse zonnebrillenmerk Oakley, fietsproducent Giant en schaatsproduct Viking. Daarmee kunnen Svens inkomsten oplopen tot 4 miljoen euro. •

Canada: een gigant van Olympische allure

Canada: voor onze voorouders het immigratieland, voor ons het land van de Olympische winterspelen 2010. Deel één in een serie over de giganten der aarde, geografisch en/of economisch gezien.

door Marijke Hoogendoorn

De Olympische Spelen zetten een land op de kaart. Niet dat je Canada gauw over het hoofd ziet – als één na grootste land, na Rusland, vormt het een fiks stuk van de wereldkaart. Dit immens grote land heeft een schat aan natuurlijke rijkdommen én bodemschatten als ijzer, nikkel, zink, koper, goud, lood, diamanten en zilver. Mijnbouw, industrie en dienstverlening zijn belangrijke inkomstenbronnen. De landbouw levert tarwe en tabak op, de bossen tal van houtproducten, en uit de zee wordt vis gevangen. Canada is zevende in de ranglijst van olieproducerende landen, en er zit nog veel meer in het vat: in de teerzandgronden van de provincie Alberta zitten naar schatting 150 miljard vaten, volgens sommige schattingen zeven keer meer dan in de woestijnen van Saoedi-Arabië. De dienstverlening biedt de meeste werkgelegenheid: drie van de vier Canadezen vindt hierin een baan. Naar de VS gaat 80% van de export. Canada

is Amerika's grootste leverancier van energie, uranium en elektriciteit. Belangrijke exportproducten zijn auto's, telecommunicatie, chemie en plastic.

Houtkap

De economie is vele jaren *booming* geweest. Met een bbp van 1.303 miljard euro, neemt het land de vijftiende plaats in op de wereldranglijst. De kredietcrisis zet ook voor Canada een domper op de groei: het land werd vooral geraakt door de sterk gekelderde Amerikaanse vraag en de dalende grondstoffenprijzen. Alhoewel Canadese banken relatief stabiel zijn, dankzij hun conservatieve leenpraktijken en ruime kapitaalbuffers, zijn ook hier de kredietverlening en investeringen van bedrijven en consumenten afgenomen. De Canadese regering heeft stimuleringsmaatregelen genomen om de economie door de recessie te helpen. Het brede pakket omvat belastingverlagingen en investeringen in infrastructurele pro-

jecten, omscholingsprogramma's en hulp aan noodlijdende sectoren, zoals houtkap, mijnbouw, auto-industrie, en visserij. Forse begrotingstekorten, van meer dan 30 miljard dollar, liggen in het verschiet. Daarmee komt een abrupt einde aan elf jaar van begrotingsoverschotten. Naar verwachting zal de Canadese economie weer groeien, zodra de consumptie en huizenmarkt in de VS gaan aantrekken.

Lange bootreis

Het land dankt haar naam aan het woord kanata, letterlijk vestigingsplaats, uit de taal van de Iroquis-indianen. Deze en andere oorspronkelijke bewoners van Canada, waaronder eskimo's, maken tegenwoordig slechts een klein deel uit van de totale bevolking. Het land is 240 keer zo groot als Nederland, maar telt slechts 33 miljoen inwoners, dus zeg twee keer zoveel als het aantal Nederlanders in ons land. En die spaarzame bewoners wonen ook nog

eens heel geconcentreerd: 90% woont nabij de grens met de VS, vooral in de steden. Met 3 inwoners per km² is het een van de dunstbevolkte landen ter wereld: ruim honderd keer zoveel Nederlanders (400) delen één vierkante kilometer. Het is ongetwijfeld die immense ruimte, in combinatie met een rijke natuur, een hoge welvaart die al decennialang menig migrant aantrekt – ook uit Nederland. Sinds de tweede Wereldoorlog vestigden zich meer dan 210.000 Nederlanders in Canada. In de jaren vijftig vertrokken tienduizenden naar Canada (125.000), de VS (50.000) en Australië (100.000). In 1952 beproefden meer dan 50 duizend Nederlanders hun geluk in één van deze landen. Deze emigratie werd aangemoedigd door de overheid, ook financieel met subsidies. Vliegen was nog onbetaalbaar, dus hele gezinnen ondernamen een lange bootreis om een nieuw leven op te bouwen in ‘den

verre’. In die tijd was ‘ver nog echt ver’, want er was geen internet, geen e-mail, geen webcam: slechts blauwe luchtpostenveloppen belandden maanden later op de deurmat van het thuisfront.

Olympische allure

Nog altijd is Canada populair. Canada telde in 2001 in totaal 119.000 mensen die in Nederland waren geboren. Dat zijn er meer dan in onze buurlanden. De ‘nieuwe’ emigrant vertrekt niet meer noodgedwongen uit economische motieven, maar uit vrije wil met een betere ‘kwaliteit van leven’ voor ogen. Alhoewel 35% van de potentiële emigranten een voorkeur heeft voor Canada of Australië, vertrekken nu nog maar weinig Nederlanders naar deze landen: 700 in 2003. Canada is een stuk strenger met het toelaten van immigranten: het land hanteert een puntensysteem, waarbij werkervaring en familieleden in het land meetellen. Alleen bij een

Canada

Hoofdstad: Ottawa
 Staatsvorm: Koninkrijk
 Oppervlakte: 9.984.670 km²
 Aantal inwoners: 33,5 miljoen
 Nationale taal: Engels en Frans
 Munt: Canadese dollar
 Import uit: VS, China, Mexico
 Export naar: VS (78%), UK, Japan

minimaal aantal punten kan iemand een verblijfsvergunning krijgen. Voor gewone toeristen staan de deuren wijd open. In dit gigantische land valt er veel te zien en te beleven, in de natuur en in de steden. De Spelen boden Canada de kans zich te promoten bij miljoenen potentiële bezoekers en een tv-publiek van 3 miljard. De Canadese regering greep die kans en investeerde 1,23 miljard Canadese dollars (bijna 900 miljoen euro's) in infrastructuur en faciliteiten voor de sportactiviteiten, een spectaculaire openingsceremonie, toeristische attracties en speciale evenementen. Daarmee wilde de regering aan het Olympische publiek tonen dat de natuur, cultuur en het economische potentieel van dit gigaland van Olympische allure zijn. •

Bronnen: CIA Factbook, Nederlands Interdisciplinair Demografisch Instituut (NIDI), UNDP, Wikipedia

Danielle Kwaaitaal

door Alexander Strengers
Voorzitter Kunstcommissie

Elegantie, poëzie en sereniteit: op het eerste oog draait het bij Danielle Kwaaitaal om pure esthetiek. Het zijn sterke beelden, beelden van mooie, krachtige vrouwen. Naarmate je langer kijkt, roepen die beelden een spanning op, een spanning tussen het bekende, het lichaam en de vervreemding van het beeld.

Met 'Bodyscapes' introduceerde Danielle Kwaaitaal (Bussum, 1964) een voor velen nog onbekende kunstvorm: de digitaal gemanipuleerde fotografie. Niet alleen met dit audiovisuele afstudeerproject voor de Rietveld Academie toont Kwaaitaal haar pioniersgeest: in de videokunst is zij de motor achter één van de eerste

VJ-collectieven op Nederlandse bodem. Een succesvol initiatief. Als veejay maakte zij furore en kon aldaar voor optredens bedragen vragen die dat van beroemde deejays evenaarden. Rond 2000 verliet Kwaaitaal de partyscene en ging zich meer en meer richten op de fotografie. In 2004 toonde zij haar vakmanschap als videokunstenaar in het onderwatersprookje *FLO*, met Ellen ten Damme in de hoofdrol. Met deze film brengt ze een ode aan het vrouwelijke lichaam.

Ook in de serie *Whispering Waters* staat de vrouw centraal. Uit deze serie kocht de Nederlandsche Bank onlangs het dynamische en gemanipuleerde werk *Theia*.

De sprookjesachtige onderwatervrouw staat symbool voor de hedendaagse esthetiek in de modewereld. Maar het beeld is meer dan een mooi sprookje. Kwaaitaal bekritiseert het onrealistische ideaalbeeld van de vrouw en het identiteitsverlies dat dit teweeg brengt. Tegelijkertijd refereert ze naar de klassieke mythologie door de serene onderwatervrouw te vernoemen naar een van de dochters van de zeegod Oceanus.

Ondanks deze diepere lagen straalt het werk een sprookjesachtige sereniteit uit, een feeëriek sfeer van zwierige, doorschijnende jurken op een zwarte achtergrond. •

Danielle Kwaaitaal

Theia (2009)

C-print, perspex, dibond, blokljst,

104x140 cm

Lessen van de kredietcrisis

De introductie van coco-obligaties, voorwaardelijke converteerbare obligaties, kan bijdragen aan herkapitalisatie, stelt Professor Dwight Jaffee (Universiteit van California, Berkeley).

door Chen Zhou

De crisis die sinds de zomer van 2007 woedt, heeft geleid tot beleidsinterventies van een ongekende omvang. Ook nu nog proberen overheden en de na-ijleffecten van de crisis op de reële economie te lijf te gaan met nieuwe wet- en regelgeving en aanpassingen in het toezicht. Hiervoor is goed inzicht vereist in de oorzaken van financiële crises in het algemeen en in die van de subprime-hypothekencrisis in het bijzonder. Tijdens een bezoek aan DNB gaf Professor Dwight Jaffee (Universiteit van California, Berkeley) zijn visie op de oorzaken en mogelijke beleidsoplossingen. In zijn lezing 'Regulatory responses to the subprime mortgage crisis' ging hij in op vijf essentiële factoren in de crisis: de mondiale overbesparing, de huizenbubbel, de innovatie bij subprime-hypotheken, het falen van individuele banken en systeemkritische overloopeffecten. Dwight hield de tweezijdige discussie op het gebied van monetair beleid open, maar zei wel dat het niet nodig is financiële innovaties, zoals securitisaties, aan te passen. Wat betreft het falen van banken en het besmet-

Dwight Jaffee

tingsgevaar gaf hij aan dat het individuele falen van banken onverwacht is, maar dat het in werkelijkheid draait om het systeemrisico. Traditionele ingrepen in de wet- en regelgeving, zoals een verhoging van de kapitaalvereisten, zullen niet de beoogde stabilisatie opleveren, terwijl de introductie van alternatieve activa, zoals voorwaardelijke converteerbare obligaties (coco-obligaties), zouden kunnen bijdragen aan herkapitalisatie indien de solvabiliteitsratio daalt. Om het systeemrisico aan te pakken, stelde hij oplossingen voor zoals bij obligatieverzekeraars, vergelijkbaar met de wettelijke regels voor verzekeringen tegen natuurrampen. Hij heeft kortom een aantal voorstellen ontwikkeld om het bancaire en financiële stelsel te hervormen als antwoord op de subprime-hypothekencrisis. •

Recente seminars

27 november:
Automatic identification of Regression-Arima models in large scale applications: forecasting, outlier detection, interpolation, and unobserved components decomposition, Agustín Maravall (Centrale Bank Spanje)

12 januari:
A Macroeconomic Model with a Financial Sector, Markus Brunnermeier (Princeton University)

14/15 januari:
The U.S. Subprime Crisis: An Analysis of Proposed Banking and Financial Market Regulatory Reforms, Dwight Jaffee (Haas School of Business)

19 januari:
Big Bad Banks? The Impact of U.S. Branch Deregulation on Income Distribution, Thorsten Beck (UvT)

11 februari:
Fitting Observed Inflation Expectations, Marco del Negro (Fed)

18 februari:
Anchoring Fiscal Expectations, Eric Leeper (University of Indiana)

TOEKOMSTIGE SEMINARS

23 maart: Hans Degryse (UvT)

08 en 09 juni (t.b.c.):
Marvin Goodfriend
(Carnegie Mellon University)

22 juni: Wilbert van der Klaauw
(Fed New York)

23 juni: Stijn Claessens (IMF)

05 oktober: Ayhan Kose (IMF)

30 november: Steven Ongena (UvT)

De seminars zijn een platform waar binnen- en buitenlandse wetenschappers hun onderzoekresultaten presenteren. Het actuele programma staat op www.dnb.nl. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Marijke Voegelzang, tel. 020-5243687 e-mail: r.voegelzang-douw@dnb.nl.

DNB PUBLICATIES

Onder meer de volgende uitgaven van de Nederlandsche Bank zijn verkrijgbaar:

'Scoren met beleid'
digitaal lesprogramma
tweede fase havo/vwo

'Waar voor je geld'
praktische lesopdrachten
tweede fase havo/vwo

'DNB in beeld'

'Goud, Geld en Geheimen'
publieksbrochure

'De geschiedenis
van ons geld'

'Echt of vals?'
cd-rom met de echt-
heidskenmerken van
de eurobiljetten

Periodiek verschijnen

- Jaarverslag
- Kwartaalbericht
- Statistisch Bulletin
- Overzicht Financiële Stabiliteit

DNB publiceert ook over haar wetenschappelijk onderzoek

- Working Papers
- Occasional Studies

Alle uitgaven zijn online beschikbaar.

U vindt ze op www.dnb.nl.

De uitgaven kunt u ook bestellen via onze website, per email (info@dnb.nl) of via een brief die u kunt richten aan: De Nederlandsche Bank
Afdeling Facilitaire diensten / Postkamer
Postbus 98, 1000 AB Amsterdam

Colofon

DNB Magazine is een tweemaandelijks uitgave van de Nederlandsche Bank.

Redactieadres:

DNB Magazine
Postbus 98, 1000 AB Amsterdam
Westeinde 1, 1017 ZN Amsterdam
t 020 524 5781 / 5753
f 020 524 2228
e magazine@dnb.nl
www.dnb.nl

Hoofdredactie:

Loek van Daalen

Eindredactie:

Marijke Hoogendoorn, Ellen Tolsma

Aan dit nr. werkten mee:

Lex Hoogduin, Jort Kelder,
Alexander Strengers, Chen Zhou

Fotografie / Illustraties:

ANP, Jos Collignon, Kees Hummel
(In Beeld), Rob Meulemans,
Oof Verschuren (foto's Jort Kelder
cover en p.12)

Vormgeving en druk:

Joh. Enschedé (vormgeving),
Fd-Reproductie (productie)
Drukkerij De Bink (drukwerk)

Abonnementen:

Een abonnement op DNB Magazine is gratis en uitsluitend schriftelijk of per email aan te vragen. Adreswijzigingen en opzeggingen eveneens schriftelijk opgeven.

Abonnementenadministratie:

DNB Magazine
Antwoordnummer 2670
1000 PA Amsterdam
e aanvraagmagazine@dnb.nl

Artikelen uit DNB Magazine mogen niet zonder toestemming van de redactie worden overgenomen.

Fotograaf Kees Hummel en zijn kijk op decadentie. 'Het moment waarop de menselijke omgang in verval raakt en overgaat in een egoïstische, een-dimensionale manier van handelen.'

